T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 472
KARAR NO : 2015 / 490
KARAR TR : 6.7.2015

ÖZET : Sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı rücuen tazminat davasının, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : R. S. A Ş.
Vekilleri : Av. Dr. A. S., Av, T. A., Av. S.A.
Av. Y. Y. H., Av.P. K.
Davalılar : 1-Silivri Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. İ. S.
2-İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekilleri : Av. A.K., Av.E. Ç.

O L A Y : Davacı vekili; müvekkil şirkete sigortalı bulunan O.A.'e ait 58 DE 800 plakalı vasıtanın, Selimpaşa istikametinden Silivri istikametine seyir halinde iken yolda bulunan toprak yığınına çarpması sonucu hasarlandığını; hasar sebebiyle sigortalıya, 28/11/2011 tarihinde 5.446,00.-TL ödendiğini; davalı idarelerin, meydana gelen hasardan hizmet kusurundan dolayı %50 kusurlu ve sorumlu olduğunu; müvekkilinin, sigortalısına yapmış olduğu ödeme nedeniyle TTK 1301. maddesi gereğince halef olduğunu, ödenen 5.446,00-TL tazminatın %50 hizmet kusuruna isabet eden 2.723,00-TL zarar bedelinin ödeme tarihinden itibaren işleyecek faiz, masraf ve avukatlık ücreti ile davalıdan tahsili için yazılan rücu yazısına 31/1/2012 tarihinde olumsuz yanıt verilmesi üzerine iş bu davanın açılması zaruretinin doğduğunu ifade ederek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla, 2.723,00-TL zarar bedelinin ödeme tarihinden itibaren işleyecek avans faizi, masraf ve avukatlık ücretiyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle 10.2.2012 tarihli dilekçe ile idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 4.İDARE MAHKEMESİ: 13.6.2013 gün ve E:2012/304, K: 2013/1189 sayı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 2 nci maddesinde, bu Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve karayollarında uygulanacağının ifade edildiği; aynı Kanunun 10 uncu maddesinde ise, yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, belediye trafik birimlerinin, görev, yetki ve sorumlulukları arasında sayıldığı; öte yandan, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 'Görevli ve Yetkili Mahkeme' başlıklı 110 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında, "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür." hükmüne yer verildiği; görülmekte olan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun yukarıda belirtilen 10 uncu maddesi ile davalı idarelere verilmiş görev, yetki ve sorumlulukların gereği gibi yerine getirilmediğinden bahisle açıldığı ve bu doğrultuda 2918 sayılı Kanun'dan doğan sorumluluk davası kapsamında bulunduğu ve aynı Kanunun yukarıda metni yazılı 110 uncu maddesi hükmü uyarınca davanın görüm yerinin adli yargı olduğu sonucuna varıldığı; nitekim, 22/3/2013 tarihli ve 28595 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin E:2012/578, K:2013/179 sayılı ve 04/02/2013 tarihli kararının da bu yönde olduğu gerekçesiyle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar itiraz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle 3.7.2013 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

İstanbul 10.Asliye Hukuk Mahkemesi; 19.7.2013 gün ve E:2013/365, K:2013/352 sayı ile, davanın hukuki dayanağını oluşturan sigorta sözleşmesinin; 6102 Sayılı TTK'nun 1401 ve takip eden maddelerinde düzenlendiği; TTK'nın 3. maddesinde; bu kanunda düzenlenen hususlara ilişkin tüm işlem ve fiillerin "ticari iş" sayılacağının öngörüldüğü; anılan yasanın 4. maddesinde; ticari işlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların "ticari dava" niteliğinde olacağı, 5. maddesinde de; ticari davaların, Asliye Ticaret Mahkemelerinde görüleceğinin hükme bağlandığı; TTK'nın 5/3 maddesinde; Asliye Ticaret Mahkemesi ile Asliye Hukuk Mahkemesi ve diğer Hukuk Mahkemeleri arasındaki ilişkinin görev ilişkisi olarak belirlendiği gerekçesiyle; dava dilekçesinin görev yönünden reddine, Mahkemelerinin görevsizliğine, karar kesinleştiğinde ve talep halinde dava dosyasının İSTANBUL ASLİYE TİCARET MAHKEMESİNE GÖNDERİLMESİNE karar vermiş; bu kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 17.Hukuk Dairesi; 03.02.2014 gün ve E:2014/1221, K:2014/938 sayı ile; hizmet kusurlarına dayalı olarak idari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 2. maddesi hükmü uyarınca idari vargı verinde tam yargı davası ikame edilmesinin gerektiği; mahkemece, adli yargının yargı yolu bakımından görevsiz bulunması nedeniyle dava dilekçesinin reddine karar verilmesi gerekirken yazılı olduğu biçimde

hüküm kurulmasının doğru görülmediği gerekçesiyle; temyiz itirazının kabulü ile hükmün BOZULMASINA karar vermiştir.

İSTANBUL 10.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 2.7.2014 gün ve E:2014/238, K:2014/320 sayı ile, "(…)Dava; 6102 Sayılı TTK' nun 1472 maddesi uyarınca açılmış "rücuen tazminat" davası niteliğindedir.

Dava dilekçesinde; davacı şirketin kasko sigorta poliçesi ile sigortaladığı aracın, davalı idarelerin hizmet kusuru nedeniyle meydana gelen kaza sonucu hasarlandığı, araçtaki hasar bedelinin davacı tarafından sigortalısına ödendiği belirtilmiş, davalıların olaydaki kusur durumlarına tekabül eden hasar bedelinin tahsili talep edilmiştir.

Bu bakımdan, 6102 Sayılı Yasanın 1472 ve 1473 maddeleri davanın yasal dayanağını oluşturmaktadır.

Öte yandan; davanın diğer bir hukuki dayanağını oluşturan sigorta sözleşmesi; 6102 Sayılı TTK' nun 1401 ve takip eden maddelerinde düzenlenmiştir.

TTK'nın 3. maddesinde; bu kanunda düzenlenen hususlara ilişkin tüm işlem ve fiillerin "ticari iş" sayılacağı öngörülmüştür.

Anılan yasanın 4. maddesinde; ticari işlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların "ticari dava" niteliğinde olacağı, 5. maddesinde de; ticari davaların, Asliye Ticaret Mahkemelerinde görüleceği hükme bağlanmıştır.

TTK'nın 5/3 maddesinde; Asliye Ticaret Mahkemesi ile Asliye Hukuk Mahkemesi ve diğer Hukuk Mahkemeleri arasındaki ilişki görev ilişkisi olarak belirlendiğinden, görev hususu kamu düzenine ilişkin olmakla, bu durumda dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar verilmelidir.

Açıklanan nedenlerle; ön inceleme aşamasında mahkememizin görevsizliğine karar verilmesi gerekmiştir.

Mahkememizce verilen 19/07/2013 Tarih ve 2013/365 E.-2013/352 K.sayılı hüküm davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Yargıtay 17. Hukuk Dairesince yapılan temyiz incelemesi sonucu:

"Davacı, davalılar Silivri Belediye Başkanlığı ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığını hizmet kusuru nedeniyle dava etmiştir. Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan belediyeler, kamu hizmeti sırasında verdikleri zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi değildirler. Kamu tüzel kişilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerin kullanılması sırasında oluşan zararlar niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar olup, bu zararların tazmini amacıyla hizmet kusurlarına dayalı olarak İdari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 2. maddesi hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikame edilmesi gerekmektedir. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece kendiliğinden (re'sen) dikkate alınması zorunludur. O halde mahkemece, adli yargının yargı yolu bakımından görevsiz bulunması nedeniyle dava dilekçesinin reddine karar verilmesi gerekirken yazılı olduğu biçimde hüküm kurulması doğru görülmemiştir..."

Gerekçesiyle mahkememiz hükmü bozulmuştur.

Davacı vekili; direnme kararı verilmesini istemiş, davalı Büyükşehir Belediyesi vekili; Yargıtay bozma ilamına uyulmasını talep etmiştir.

Yargıtay bozma ilamına uyulmuş ve bozma ilamı doğrultusunda; davanın yargı yeri nedeniyle reddine karar verilmesi gerekmiştir.

HÜKÜM:

Davanın yargı yeri nedeni ile REDDİNE…" demek suretiyle görevsizlik kararı vermiş; temyiz edilmesi üzerine bu karar, Yargıtay 17.Hukuk Dairesinin 26.1.2015 gün ve E:2014/23415, K:2015/1002 sayılı kararıyla onanmış ve kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇEUyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 6.7.2015 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının; davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece 15. maddede belirtilen hükmün aksine, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden gönderildiği görülmekte ise de; Başkanlık yazısıyla, idari yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren onaylı bir örneğinin ve dava dilekçesinin Mahkemesinden istenildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, sigortalı aracın uğradığı hasar bedelinin bir kısmını ödeyen sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların

sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacı Şirkete Kasko Sigorta Poliçesi ile sigortalı aracın, Selimpaşa istikametinden Silivri istikametine seyir halinde iken yolda bulunan toprak yığınına çarpması sonucu hasarlandığı, hasar sebebiyle sigortalıya, 28/11/2011 tarihinde 5.446,00.-TL ödendiği, davalı idarelerin, meydana gelen hasardan hizmet kusurundan dolayı %50 kusurlu ve sorumlu olduğu iddia edilerek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla, 2.723,00-TL zarar bedelinin ödeme tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 10.Asliye Hukuk Mahkemesinin 2.7.2014 gün ve E:2014/238, K:2014/320 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğuna, bu nedenle İstanbul 10.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2.7.2014 gün ve E:2014/238, K:2014/320 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 6.7.2015 gününde Üye Eyüp Sabri BAYDAR'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT